

HLAVNÍ BODY

Vzdělávací kontext ČR

Žáci: ČR dosáhla pokroku ve snížení dopadu socioekonomického zázemí na učební výsledky žáků. Zvýšil se počet zápisů do předškolního vzdělávání a větší počet žáků dosáhl středního vzdělání, zvláště v odborném vzdělávání. Vyhlídky středoškoláků a vysokoškoláků na pracovním trhu jsou pozitivní, podíl mladých lidí mimo vzdělávací proces a mimo zaměstnání je pod průměrem OECD. Avšak 15letí žáci v ČR mají podprůměrné výsledky ve čtenářských dovednostech (PISA 2009) a úroveň ve čtení, matematice a přírodovědných předmětech od roku 2000 klesá. Mezi školami je velký rozdíl v úrovni čtenářských dovedností žáků v závislosti na jejich socioekonomickém složení. Navíc VŠ vzdělání dosahuje méně studentů, než je průměr OECD.

Instituce: Více než polovina českých škol s povinnou školní docházkou je malé velikosti. Školy mají vysoký stupeň autonomie při plnění rámcového vzdělávacího programu. Ředitelé dostávají vstupní manažerský školicí program, zodpovídají za administrativní a pedagogické záležitosti, včetně toho, že určují a organizují školení učitelů a navrhují příplatky k platu. Podmínky pro učitele se zlepšují, platy se zvyšují a rozšiřuje se počáteční příprava učitelů. Průměrná mzda učitele je však stále na polovině toho, co si vydělá vysokoškolsky vzdělaný jedinec. To pravděpodobně snižuje přitažlivost učitelství a je překážkou v náborech učitelů. Školy jsou hodnoceny dobře strukturovanými, o poznatky se opírajícími externími inspekcemi.

Řízení a financování: Vláda nastavuje priority a určuje národní programy a reformy za podmínek státního řízení a decentralizovaného přístupu. Náklady na vzdělávání jsou nižší, než je průměr OECD, a to navzdory zvýšeným investicím do vysokoškolského vzdělávání. Finanční krize financování vzdělávání postihla, zvláště nepedagogické zaměstnance v malých školách.

Klíčová témata

ČR čelí výzvě celkově zlepšit výsledky žáků a snížit podíl podprůměrných výsledků. Téměř každý čtvrtý žák byl v PISA 2009 podprůměrný a nedosáhl úrovně, která je považována za nutnou pro účinné zapojení do společnosti. Nerovnostní praktiky na systémové úrovni, jako je časný výběr a zařazování žáků do speciálních škol, mohou stát v cestě rovnosti a kvalitě. Pokrok je také brzděn nedostatkem systémové podpory pro zajištění kapacit učitelů a ředitelů, nezbytných pro naplňování různých potřeb žáků a pro větší inkluzi ve vzdělávání, a nedostatečně jasným vedením škol.

Současné politické reakce

Jednotlivé kroky při zavádění nedávných reforem popisuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy (2011–2015), který je zaměřen na zlepšení kvality a účinnosti vzdělávacího systému. Obsahuje cíle v širokém spektru oblastí, včetně předškolního vzdělávání, odborného vzdělávání a hodnocení.

Byl vytvořen Národní ústav vzdělávání, jehož úkolem je poskytovat školám podporu a vedení. Vybrané politické iniciativy se zaměřují na podporu větší inkluze ve vzdělávání, uspokojení rozdílných potřeb žáků, zlepšení podmínek učitelství a lepší sladění profesního vzdělávání s potřebami trhu práce.